

ילדים והורים

להתבגר ולהשתלב

"משעולים" מביט מעבר לליקויי הלמידה ולבעיות הקשב והריכוז, ומטפל בקשיים חברתיים של ילדים // נועה ריבלין

צילום: דוד וינוקור

"היחס של החברה נשאר כמו בימי הביניים". "משעולים"

ילדים והורים

השנה הפסיק משרד החינוך את התמיכה בקבוצות, מספרת שוראקי-שמלא. "אנחנו רואים ירידה במספר הילדים כתוצאה מעליית המחירים. זו בכייה לדרות, כי המדינה תשלם על זה הרבה יותר. לחלק מהילדים זה קריטי, ללא טיפול הם עלולים להידרדר לפשיעה או לאשפוז פסיכיאטרי". מסגרת אחרת שמציע מרכז "משעולים" היא "זמן ירוק", לקטנטנים בני 0-5. זהו מפגש לילדים והוריהם, משחקיה שהיא גם הזדמנות להורים להתייעץ עם אנשי מקצוע, תוך כדי משחק עם הילד. אין צורך לתאם פגישה, אפשר פשוט לבוא (ימי חמישי 16:00-18:00, פרט לחופשות מערכת החינוך, 40 ש"ח לפגישה של שעתיים, 120 ש"ח לכל החודש). שירות מקביל מציע גם "הבית הירוק" בקטמון הישנה, המיועד לבני 0-3. ולמה שניהם כל כך ירוקים? כי הם צמחו מתוך גישה טיפולית שלפיה הדרך הטובה ביותר להבין הורים וילדיהם ולסייע להם היא במקום הטבעי שלהם: בחוץ, בגני משחקים, בסביבה שלפחות אמורה להיות ירוקה. "הדגש הוא על התייעצות תוך כדי משחק", אומרת אילנה פלייטמן, רכות הפעילות ב"בית הירוק", "אבל זה מקום להיות בו גם אם לא צריך ייעוץ. אפשר לפגוש ילדים אחרים, וגם, לא פחות חשוב, זו מנוחה להורים והזדמנות להתבונן בילד ואולי ללמוד עליו דברים". "הבית הירוק" קטן יותר והרבה פחות משופע במשאבים, אבל גם פה יש פסנתר ומבחר משחקים. כאן השירות הוא ללא תשלום וניתן על ידי אנשי מקצוע מתנדבים מתחום הפסיכולוגיה, העבודה הסוציאלית, הרפואה ההתפתחותית והריפוי באמנות. אין צורך למסור פרטים מזהים. פתוח בימי ראשון ושישי בשעות 10:00-12:00, ובשלישי בשעות 16:00-18:00 (פרט לחופשות מערכת החינוך).

יפהפה שנחנך לפני שנה במלחה, יש שני חללים נעימים ובהם כל טוב: פסנתר, גיטרות ושאר כלי נגינה, מזרנים ואמצעים נוספים לפעילות בתנועה, ארון תחפושות שעושה חשק לברוק את תכולתו ושולל צבעים, מכחולים וחומרי יצירה. התחושה הראשונית היא שהגענו לחוג שווה במיוחד, הפגישות מתקיימות אחת לשבוע,

לילדים ולנוער בני 5-18 ללמוד את העניין הכל כך בסיסי ולא מובן מאליו הזה - ההשתלבות בחברה. הילדים המגיעים למרכז יכולים להיות ילדים בלי חברים, שלא יוצאים מהכיתה בהפסקות כי הם חוששים מהמפגש עם ילדים אחרים, או מסתכסכים כל הזמן ולא יודעים למה. "מדובר בילדים אינטליגנטיים וכישרוניים, והבעיה

"זה. כמו שאוטו יקבל טיפול בכל החלקים חוץ מאשר בראש מנוע. איך אפשר לא לטפל בצד הרגשי?", שואלת אליזבט שוראקי-שמלא, מנהלת "משעולים", המרכז הירושלמי לתרפיה ביצירה ובהבעה. "בשנים האחרונות יש מודעות גדולה לליקויי למידה - אם ילד מתקשה לכתוב, לקרוא או להתרכז, מיד מאבחנים ומטפלים. היחס לקשיים חברתיים, לעומת זאת, נשאר כחשכת ימי הביניים". לדברי שוראקי-שמלא, קושי חברתי לא חייב להיות משהו דרמטי. "זה יכול להיות סגירות וקושי ביצירת קשרים, או לחלופין תוקפנות ומוחצנות יתר. במקרים רבים אלה ילדים שמתקשים לקרוא מפה חברתית. זה כמו שפה זרה - הם מתקשים להבין מה מצופה מהם. ומכיוון שההקשר החברתי הוא קריטי ותובעני מאוד, ילד שאינו מצויד בכלים תקינים להשתלבות הוא אומלל".

"זה לוקח זמן, אבל אם ילד יוצא מהתהליך כשהוא יודע להסתדר בחברה, להגן על עצמו ולתקשר עם אחרים, זה שווה את זה. וזה לכל החיים"

בקבוצות קטנות (עד שמונה ילדים) בהנחייתם של שני מטפלים באמנויות, גבר ואשה. התהליך, מדגישה שוראקי-שמלא, הוא ארוך טווח. "צריך להבין שזה לוקח זמן, אבל אם ילד יוצא מהתהליך כשהוא יודע להסתדר בחברה, להגן על עצמו ולתקשר עם אחרים, זה שווה את זה. וזה לכל החיים". למרבה הצער, נראה שדווקא במשרד החינוך לא מבינים את החשיבות. "אחרי 30 שנות קיום,

המרכזית היא שהם לא יודעים את זה. הם רק יודעים שהם כישלון", מסבירה שוראקי-שמלא. מטרת הטיפול ב"משעולים" היא להעלות את הדימוי העצמי של הילד, ללמד אותו להביע את עצמו ולפתח אמון בזולת. במרכז מאמינים שילדים בעלי קשיים חברתיים צריכים לעבוד דווקא בקבוצה. וכדי שילידים תהיה עוד שפה לבטא את עצמם, הטיפול הוא באמצעות אמנויות. במבנה

המרכזי היא שהם לא יודעים את זה. הם רק יודעים שהם כישלון", מסבירה שוראקי-שמלא. מטרת הטיפול ב"משעולים" היא להעלות את הדימוי העצמי של הילד, ללמד אותו להביע את עצמו ולפתח אמון בזולת. במרכז מאמינים שילדים בעלי קשיים חברתיים צריכים לעבוד דווקא בקבוצה. וכדי שילידים תהיה עוד שפה לבטא את עצמם, הטיפול הוא באמצעות אמנויות. במבנה

משעולים, יובב 7, 02-5634521 הבית הירוק, החי"ש 2, 02-6788776